

Etički pristup povijesnim intervencijama na haljini GMV- KPO 2888 iz Gradskog muzeja Varaždin

Znanstveno-stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem

„Etički pristup umjetninama od tekstila“

23-25.10.2013., Zagreb, Muzej Mimara

Branka Regović, konzervator-restaurator, Odjel za tekstil, kožu i papir, Hrvatski restauratorski zavod, Ilica 44/II, Zagreb

Haljina GMV-KPO 2888 primjer je ženskog odjevnog predmeta s početka 19. stoljeća, dio je Zbirke tekstila i modnog pribora

Gradskog muzeja Varaždin

- Krojem potpuno odgovara svim karakteristikama ampir stila ženskog odijevanja: visoki struk, blagi „A kroj“ donjeg dijela, duboki ovalni vratni izrez, kratki nabrani rukavi.
- Haljina ima i dodatne rukave sa prslukom.

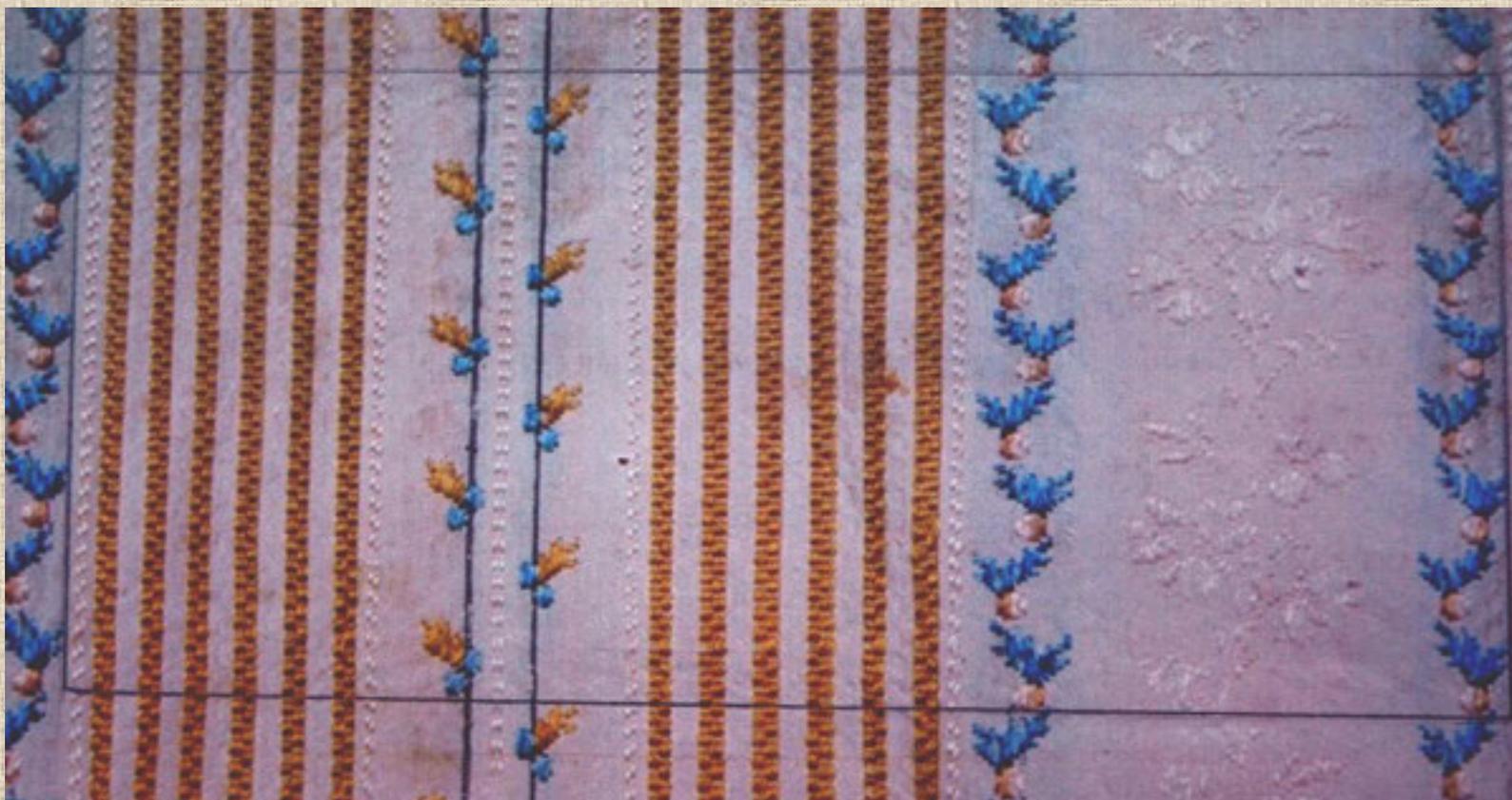
- Tkanina od koje je izrađena haljina potječe iz druge polovine 18. stoljeća.

Nekoliko primjera ženske haljine s početka 19. stoljeća

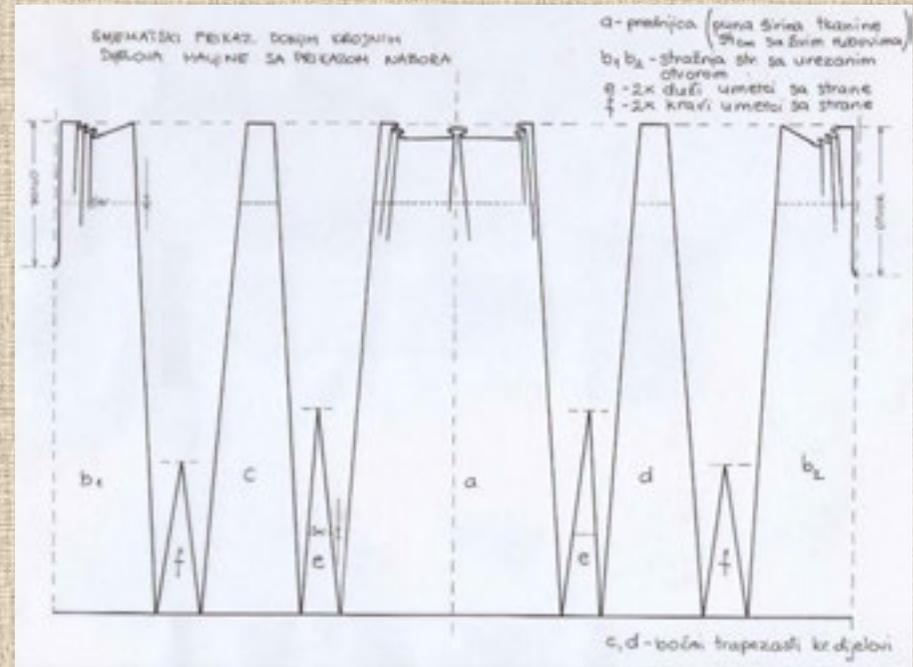

Raport tkanine

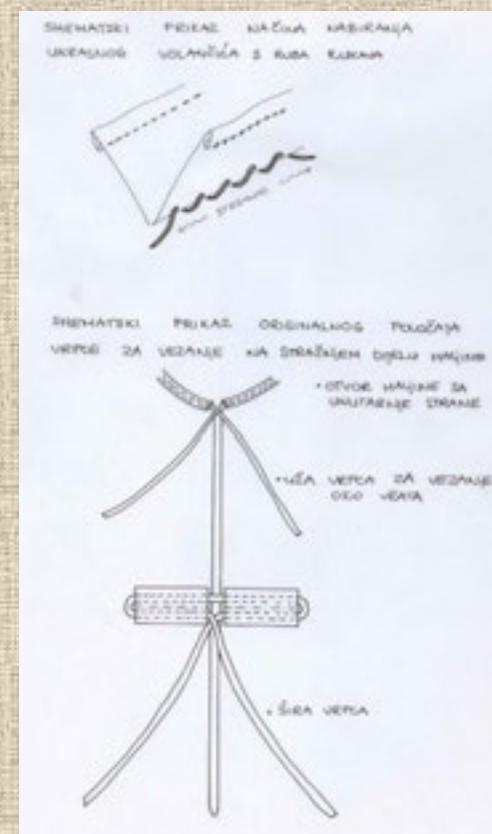
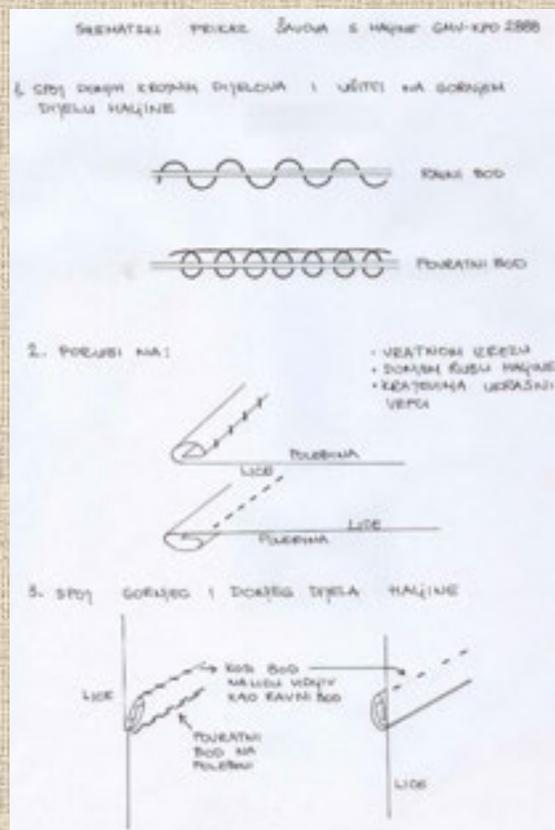
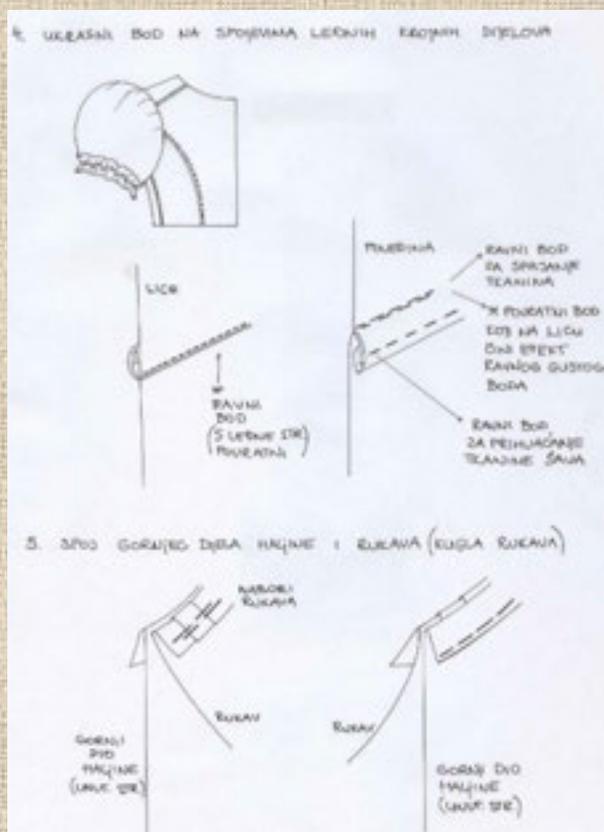
- veličina raporta tkanine iznosi 13 x 6 cm
- ponavlja se četiri puta u punoj širini tkanine od 54 cm

Tehnička razrada kroja

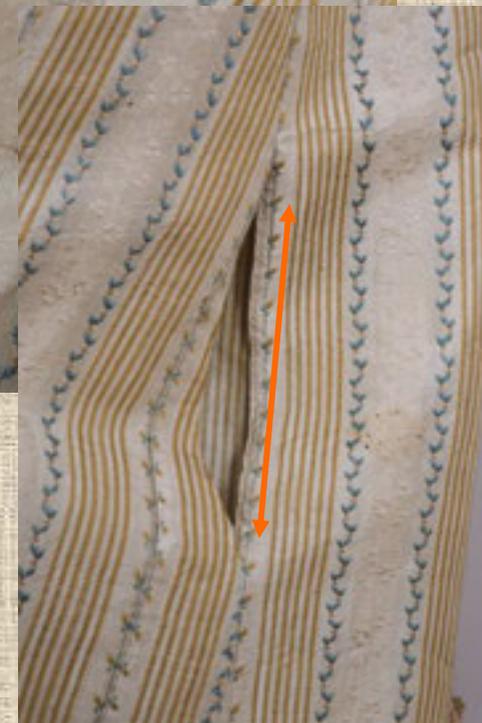
Tehnološka razrada šavova i pretpostavljenog načina vezivanja vrpca na stražnjem otvoru haljine

Oštećenja na haljini:

- **površinsko i dubinsko onečišćenje prašinom**
- **veće i manje mrlje nepoznatog porijekla, mrlje od znoja**
- **mehanička oštećenja u vidu manjih rupica**
- **mehanička oštećenja u vidu poderotina, rupa, istrošenosti tkanine i onečišćenja nastala uzajamnim djelovanjem vlage i prašine**
- **fotokemijska oštećenja**
- **djelomično odporeni šavovi i porubi**

Oštećenja tkanine

Povijesne intervencije na haljini GMV-KPO 2888

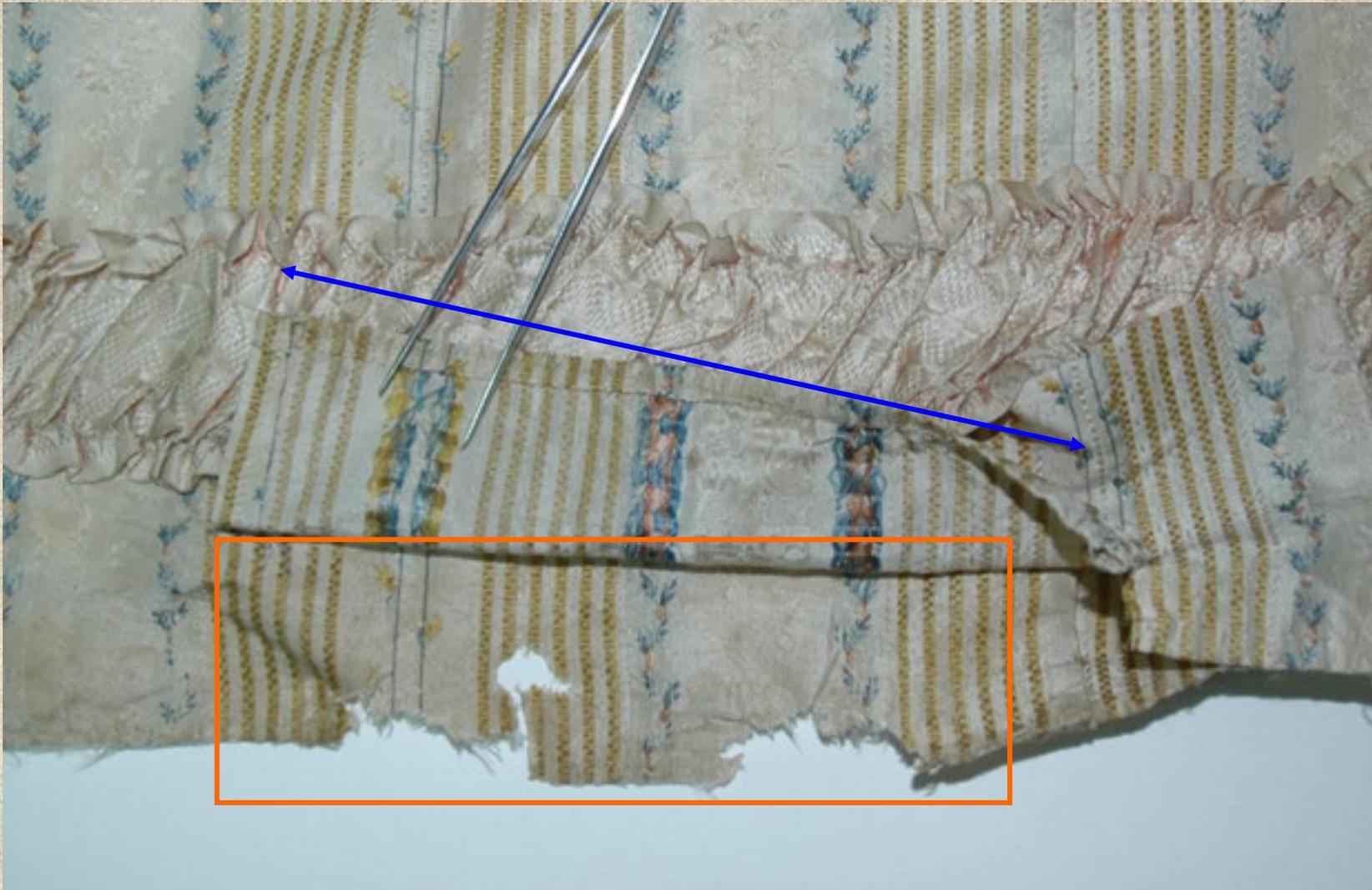
- **Kako je tekstil materijal osjetljive strukture, obično se vremenom pokaže potreba za zatvaranjem nastalih oštećenja, posebno na uporabnim tekstilnim predmetima kako bi se predmet opet mogao upotrebljavati.**
- **Prepravci na tekstilnim predmetima gotovo uvijek su napravljeni u dobroj namjeri, ali osoba koja izvodi zahvat ponekad nije dovoljno stručna i spretna, pa prepravci često oštete strukturu tkanine.**
- **Često se tehnikom izvedbe i odabirom materijala za zatvaranje oštećenja mijenja i sam estetski izgled predmeta, što nije dobro, ali ujedno je i dokaz kako je povijesni tekstil bio vrlo skupocjen.**

Postupak skidanja prepravaka

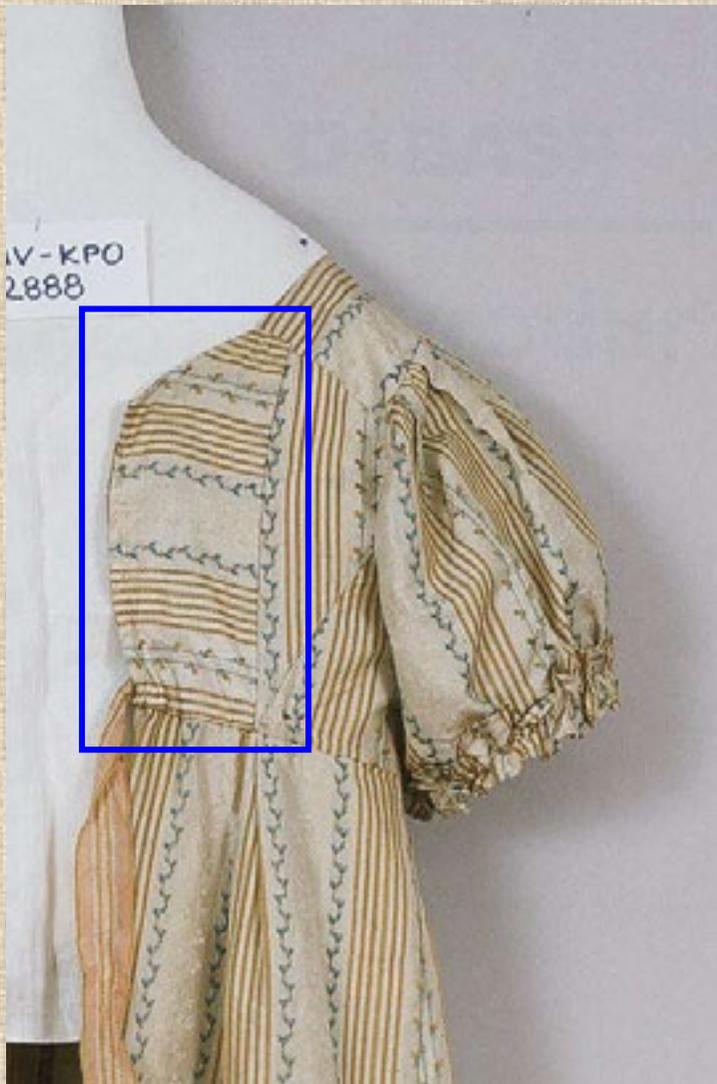
1. skidanje flizelina

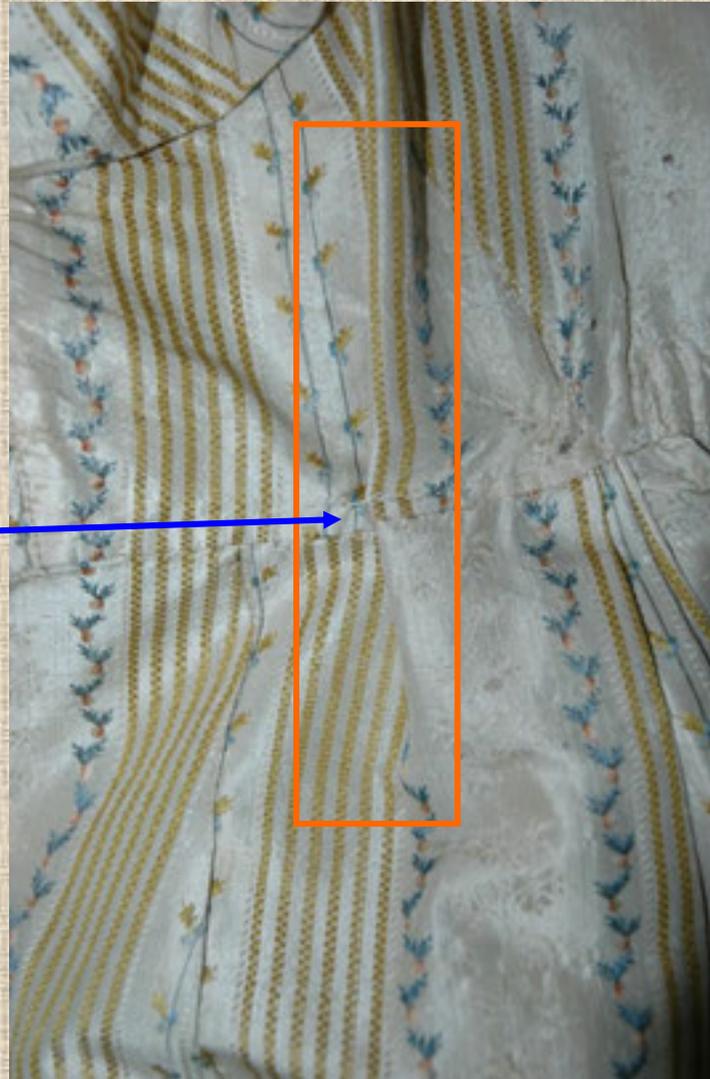
2. skidanje zakrpa na donjem rubu haljine

3. skidanje zakrpe na leđnom otvoru haljine

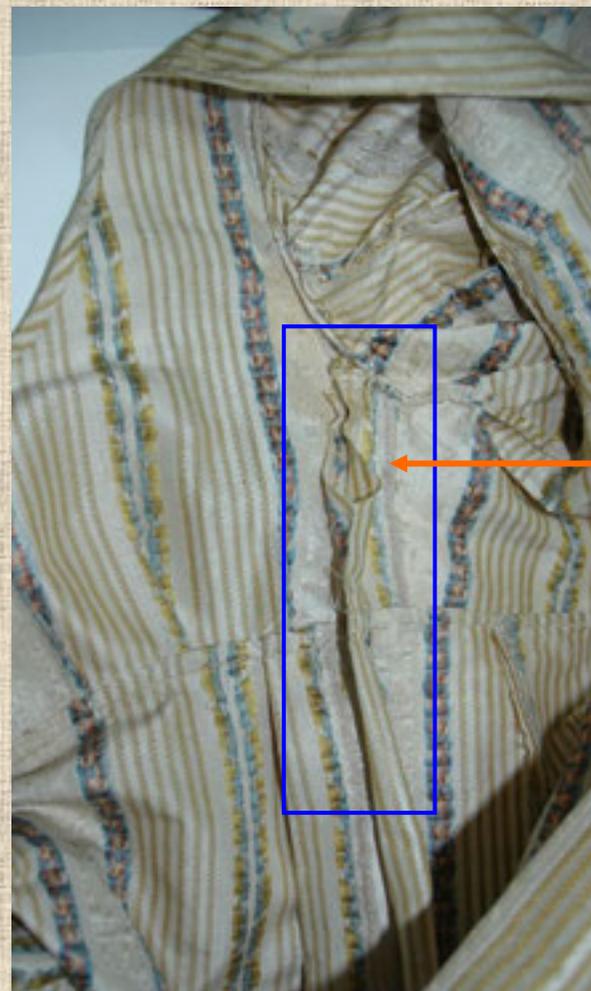
4. paranje falde ispod lijevog rukava

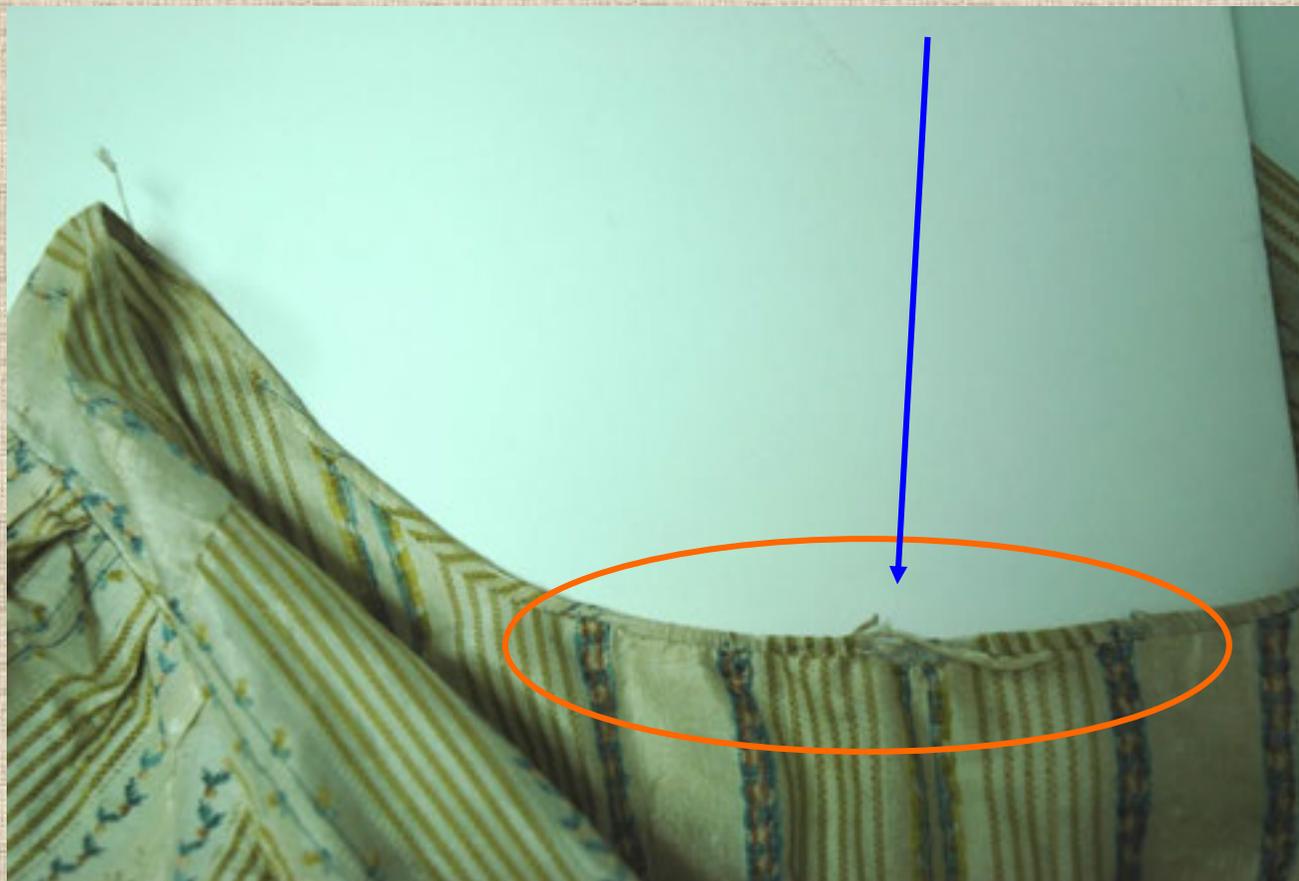
5. paranje ušitka na lijevom rukavu - skrivena rupa od glodavaca

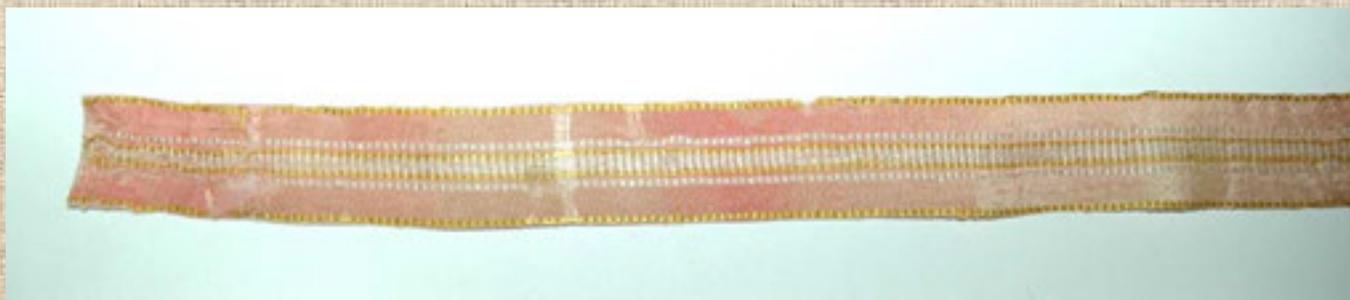
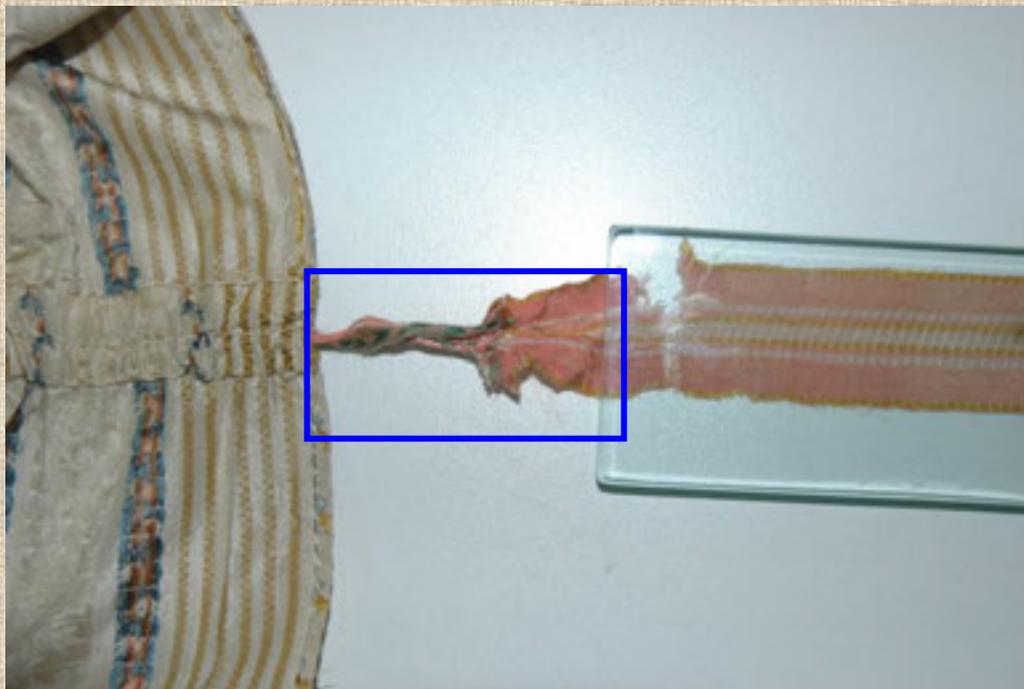
6. paranje ušitka ispod desnog rukava - skriveno oštećenje

7. porub na vratnom izrezu, tragovi uske svilene vrpce

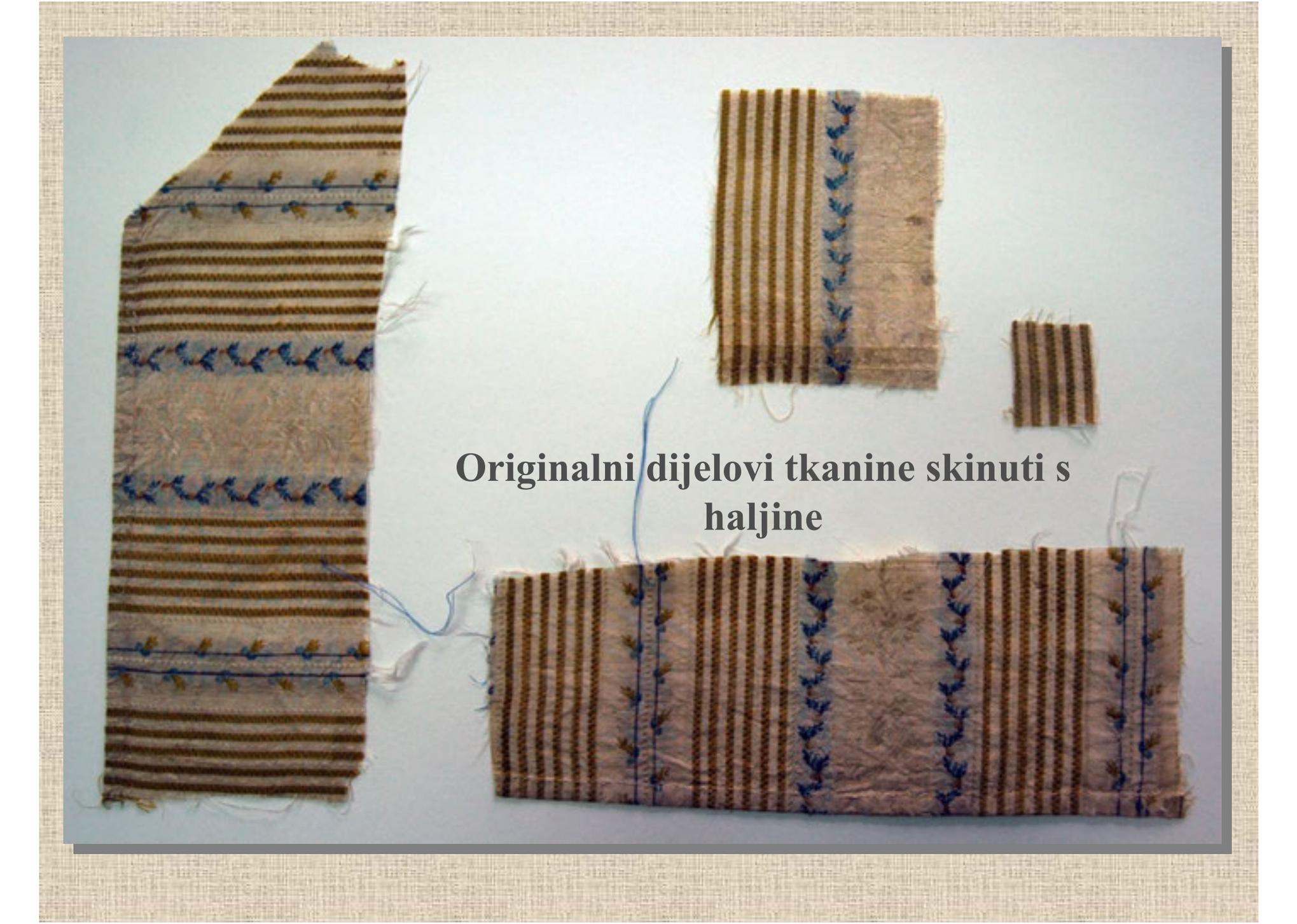

8. trake za na leđnom otvoru, više vrsta naknadnih traka za vezanje

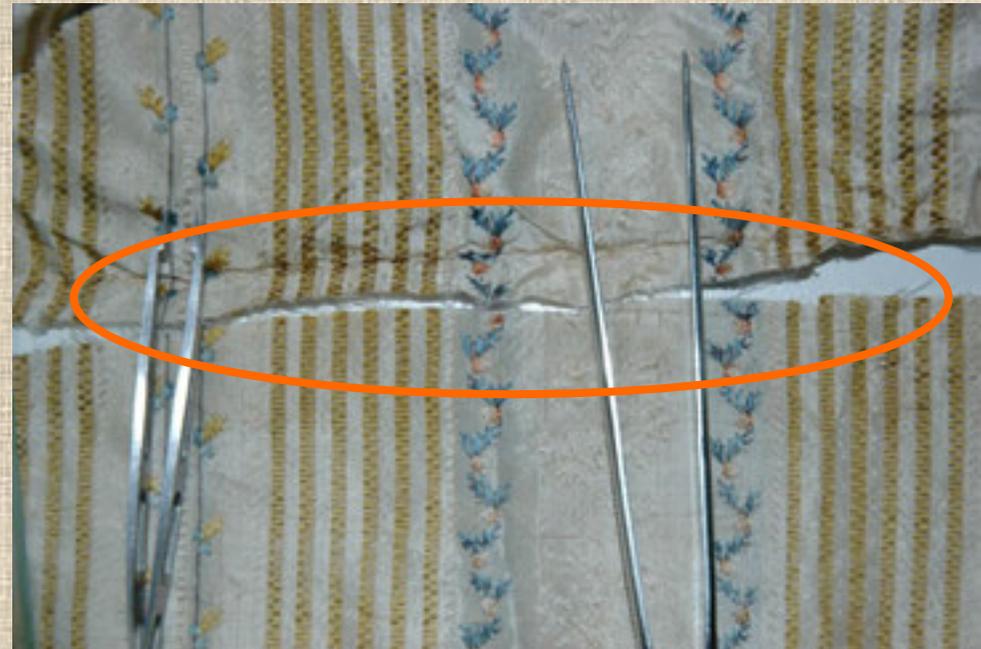
9. volančiči s rukava

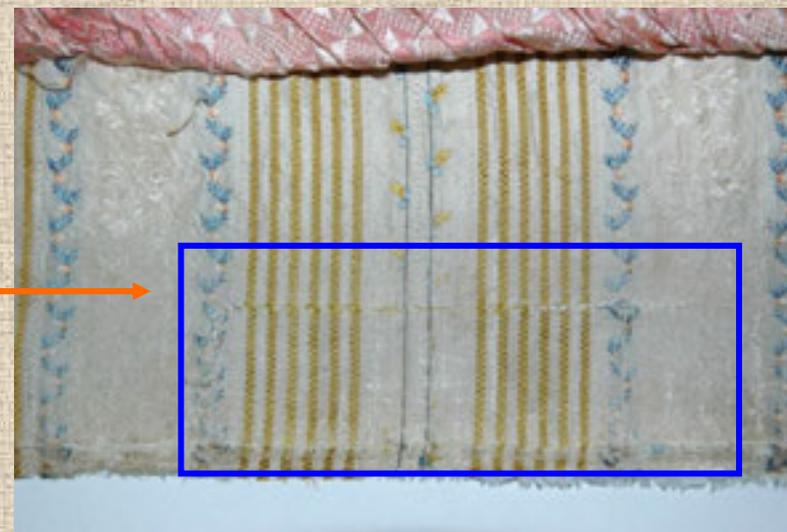
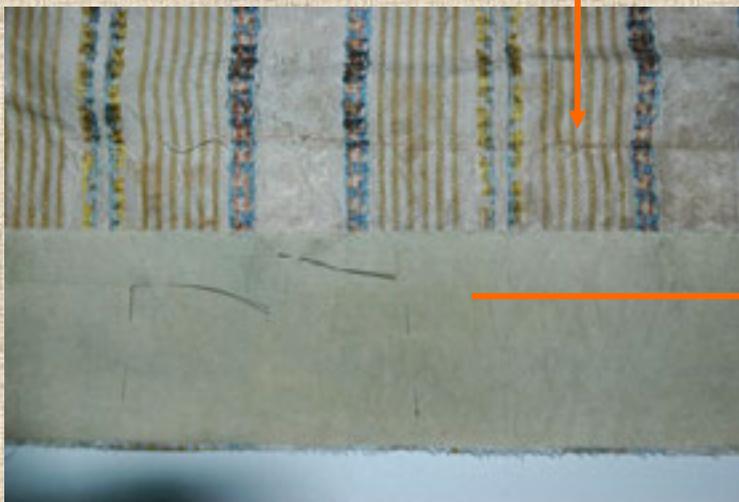
The image displays four distinct pieces of traditional textile fabric, likely remnants from a dress. The fabric features a repeating pattern of horizontal brown stripes on a light-colored background. Interspersed among these stripes are decorative bands of blue embroidery, which appear to be stylized floral or leaf motifs. The pieces are arranged on a plain, light-colored surface. One large piece is on the left, another is in the upper right, a smaller one is to its right, and a wide, horizontal strip is at the bottom. The text 'Originalni dijelovi tkanine skinuti s haljine' is centered over the middle of the image.

Originalni dijelovi tkanine skinuti s haljine

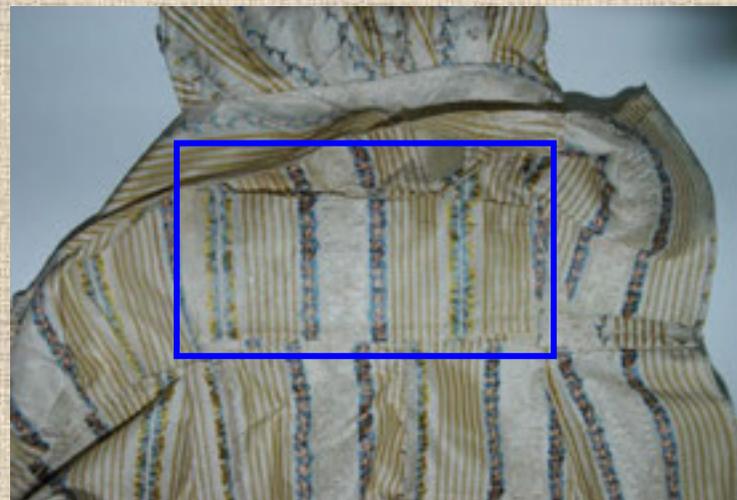
Pronalazak mjesta reza na desnom rukavu

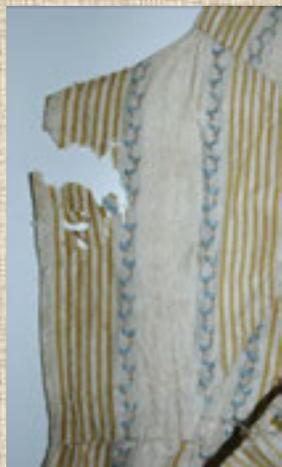
Zatvaranje oštećenja: 1. rub haljine

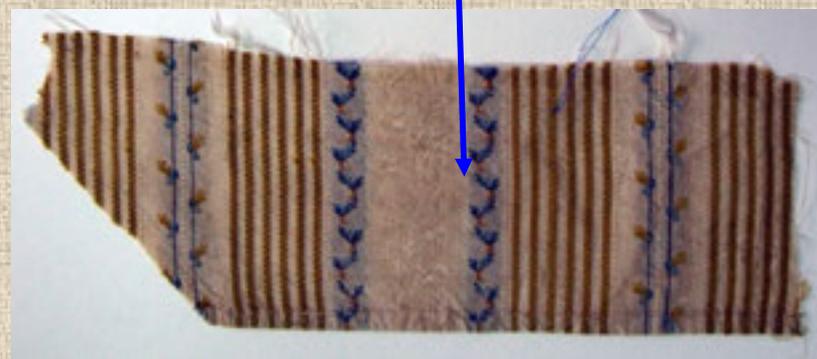
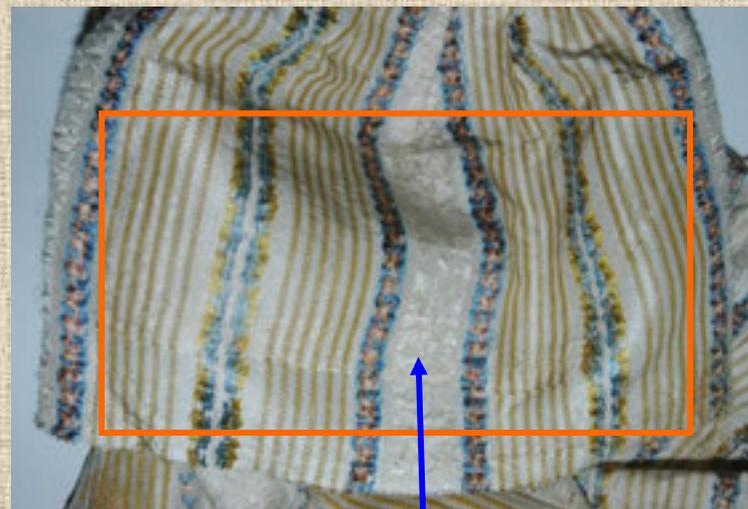
2. zatvaranje oštećenja ispod pazuha ostatkom originalne tkanine nađene na porubu

3. zatvaranje oštećenja na leđnom otvoru

4. zatvaranje oštećenja na rukavu

4a. vračanje volančiča na
rub rukava

5. zatvaranje oštećenja na mjestu leđnog otvora

6. zatvaranje oštećenja na ovalnom izrezu

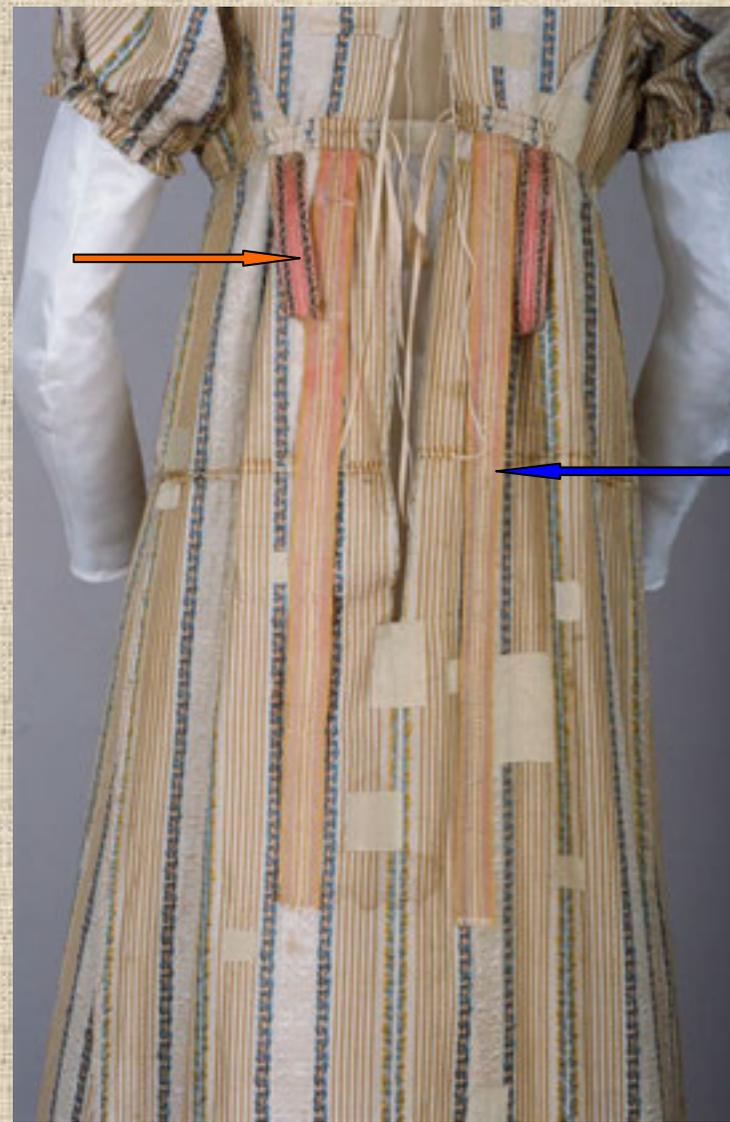

5a. dodavanje svilenih traka za
zatvaranje leđnog otvora

8. zatvaranje ostalih mehaničkih oštećenja

9. pričvrščivanje ukrasne vrpce s ruba haljine

10. izrada lutke za stalni postav i pohranu predmeta

Zaključak

- **Bez obzira na prethodne intervencije haljina nije izgubila na autentičnosti ženskog odjevnog predmeta ampir stila.**
- **Haljina GMV-KPO 2888 ujedno je zanimljiv primjer korištenja tkanina ranijeg stilskog razdoblja u izradi ženskog modela odjevnog predmeta kasnijeg stilskog razdoblja, što je potvrda već spomenute skupocjenosti tekstila u ranijim povijesnim razdobljima.**
- **Raduje nas što smo ostatke povijesnih intervencija na haljini uspjeli integrirati na predmet ne narušavajući estetski dojam i stilska obilježja odjevnog predmeta.**
- **Detaljnoum grafičkom i pismenom dokumentacijom ostavljamo vjerodostojne dokaze o nađenim povijesnim intervencijama na haljini, a time i mogućnost daljnjeg stručnog istraživanja u budućnosti.**